

TERUGBLIK MEERDAAGSE COMMISSIE BESTUUR EN VEILIGHEID 5 EN 6 JULI 2017

De VNG-commissie Bestuur en Veiligheid (B&V) gaat eens per jaar met elkaar en met anderen in gesprek over thema's die de onderwerpen van de commissie overstijgen of die vragen om wat dieper doordenken en -spreken. Op 5 en 6 juli waren de leden te gast in Amersfoort bij burgemeester Bolsius.

Drie thema's besprak de commissie samen met leden van de VNG-commissie Gezondheid en Welzijn (G&W): keten zorg en veiligheid, de pilot mengvormen horeca en de Whitepaper koers en kansen. Over de Ontwikkelagenda Lokale Democratie was een samenzijn met de VNG-commissie Raadsleden en Griffiers (R&G).

Keten Zorg en Veiligheid

Binnen de VNG werken verschillende collega's samen in de zogenoemde Keten Zorg en Veiligheid: een netwerk voor de beleidsvoorbereiding, belangenbehartiging en ondersteuning bij het leggen van verbindingen tussen het zorg- en het veiligheidsdomein. De focus is gericht op de effectieve inrichting van de organisatie van de persoonsgerichte aanpak (met de juiste regelgeving, financiering en bevoegdheden) van complexe multi-problematiek, of het nu gaat om personen met verward gedrag, huiselijk geweld, overlast, verslaving, kindermishandeling of radicalisering.

De leden van de commissie zijn kort bijgepraat over de belangrijkste dossiers en ontwikkelingen die spelen op het snijvlak van zorg en veiligheid. Daarnaast hebben de commissieleden aan de hand van een interactieve peiling input kunnen geven over de vraagstukken waar zij tegen aanlopen en waar hun behoeften aan ondersteuning liggen. Er is onder andere opgeroepen om meer in te zetten op regionale samenwerking en de leefwereld van burgers meer leidend te laten zijn ten opzichte van de systeemwereld, door bijvoorbeeld cliëntenorganisaties te betrekken. Daarnaast is aandacht gevraagd voor de relatie met ondermijning. Afsluitend werd ingegaan op de aankomende nieuwe Wet verplichte ggz: de commissieleden vroegen om een nadere toelichting op de gevolgen voor de positie van de burgemeester.

Whitepaper 'Koers en kansen'

Onder de naam 'Koers en Kansen voor de sanctie-uitvoering' heet het ministerie van V&J een brede verkenning uitgevoerd naar de toekomstige uitvoering van sancties. Het document is een whitepaper: een ambtelijk document dat als basis dient voor verdere gesprekken en beleidsmatige visievorming.

Geconstateerd werd dat de gemeenten in de praktijk al een grote rol hebben in de nazorg van ex-delinquenten en een steeds grotere rol invullen op het gebied het voorkomen van recidive door de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan delinquenten en hun familie. Aangezien nog onduidelijk is wat de nieuwe minister met dit rapport gaat doen, is afgesproken om nog geen officiële VNG-reactie op te stellen. Wel wordt een verzoek aan het ministerie gedaan om een brede bijeenkomst te organiseren met betrokken partijen zoals Officieren van Justitie, Reclassering, het ministerie en een vertegenwoordiging de beide VNG-commissies (B&V en G&W) om met elkaar te spreken over

onder andere de samenwerking tussen diverse partijen op het gebied van sanctie-uitvoering, zorg voor delinquenten en hun familie, slachtoffers en het voorkomen van recidive.

Interbestuurlijk toezicht

Gelet op de komende evaluatie van het systeem voor het interbestuurlijk toezicht, de doorontwikkeling van WSJG.nl om adequate informatie in het kader van de horizontale verantwoordingsrol van gemeenteraden te ondersteunen, en de start van een bestuurlijke kopgroep toekomst van toezicht bij de provincies, heeft de commissie gesproken over een eigen visie op het toezicht. Het wettelijke systeem is toereikend, maar de praktische invulling van de toezichthouders op bestuurlijk en ambtelijk niveau verschilt enorm. Ook gemeenten moeten adequater werk maken van hun horizontale verantwoording. Griffiers en gemeentesecretarissen moeten samen met de burgemeester zorgdragen voor goede informatie. De commissie gaat graag in gesprek met de provincies over de toekomst van het toezicht.

VNG Denktank

Met burgemeester Schoenmaker heeft de commissie gesproken over de concept-opdracht voor de VNG Denktank: arbeidsmarkt en regionalisering. De commissie biedt aan om mee te denken, zeker over vraagstukken vanuit regionaliseringsperspectief. De proeftuinen van Maak Verschil worden hierbij onder andere genoemd als waardevolle input voor de VNG Denktank.

Ontwikkelagenda Lokale Democratie

De uitvoering van de Ontwikkelagenda Lokale Democratie kwam tijdens een diner pensant aan de orde. Daar is samen met de VNG-commissie R&G gesproken over drie thema's. Ten eerste: hoe komen van experimenteren met democratische vernieuwing naar bestendigheid? Daarin is vooral aangegeven dat we kleine stapjes moeten blijven zetten en dit vraagstuk moeten borgen in de collegeprogramma's van de komende periode. Ten tweede is gesproken over een betere verbinding tussen de werelden binnen en buiten het gemeentehuis. Dat betekent bijvoorbeeld meer vertrouwen op de denkracht van bewoners, meer verantwoordelijkheid en zeggenschap bij bewoners laten. Daar is lef voor nodig, durf om het anders te doen, durf van bestuurders om los te laten in vertrouwen. Bijvoorbeeld een burgemeester, raadslid of ambtenaar die ruimte geeft voor vernieuwing. Gemeenten zouden deze condities voor de komende periode kunnen gaan scheppen. Ten derde: hoe om te gaan met de spagaat van de raad die zowel op buurtniveau vraagstukken oppakt als op regionaal niveau vraagstukken die voor de inwoners van belang zijn. En hoe organiseer je hier een (democratisch) proces op?

Voor deze en nog meer onderwerpen geldt dat alle gemeenten rondom de verkiezingen kunnen werken aan: benaderen van politieke partijen, meenemen van nieuwe raadsleden, een open formatieproces, actieve bewoners in het zonnetje zetten, zoeken naar bondgenoten om dit punt op de agenda te zetten en te houden. De VNG kan een rol spelen om daarin gemeenten te ondersteunen, maar het moet vooral vanuit gemeenten zelf komen, daarom heeft elk commissielid aangegeven in de eigen gemeente (en ook andere gemeenten waar contact mee is) dit punt te benoemen.

Evaluatie Politiewet

Wim Kuijken, voorzitter van de Evaluatiecommissie Politiewet, gaf een korte toelichting op de stand van zaken van de evaluatie die eind september zal worden opgeleverd. In de evaluatie wordt nader ingegaan op de rechtspersoonlijkheid van de politie, de prestaties van de politie, de bedrijfsvoering en de bestuurlijke governance. Op verzoek van de Wim Kuijken hebben commissieleden input gegeven over hun ervaringen ten aanzien van het functioneren van de diverse driehoeksoverleggen met de politie en het OM. Kuijken was ook benieuwd naar de afstemming en samenwerking tussen gemeentelijke boa's en de politie. Het beeld is dat dit over het algemeen goed verloopt. De commissie verwees verder naar het VNG-visiedocument over boa's met daarin het pleidooi om meer bevoegdheden voor boa's ten aanzien van verkeershandhaving.

Proces verkiezingen 2018

Het huidige verkiezingsproces staat, zeker wat de vaststelling van de uitslag betreft, onder druk. De commissie besprak voor welke verbeteringen de VNG zich de komende periode zal inzetten. Een van de uitgangspunten is dat het telproces voor alle daarbij betrokken personen uitvoerbaar moet zijn. Dit vraagt voor de langere termijn onder meer om een oprekking van de termijn waarbinnen de uitslag van een verkiezing definitief moet zijn. Daarnaast blijft de VNG voorstander van de introductie van een elektronische stemmenteller, in combinatie met een daarop toegesneden nieuw stembiljet. Het digitaal tellen van stemmen zou bij de eerstvolgende reguliere Tweede Kamerverkiezing mogelijk moeten zijn.

Vóór de komende gemeenteraadsverkiezingen brengt de VNG het centraal tellen onder de aandacht van gemeenten. Tot slot zal de VNG zich richten op modernisering van de andere onderdelen van het verkiezingsproces - waaronder de mogelijkheden van digitalisering - en hierover de dialoog aangaan met het ministerie van BZK, de Kiesraad en de NVVB.